

O p o n e n t s k ý   p o s u d e k

na rigorózní práci **Mgr.Jiřího Pospíšila**

„Fyzická kondice ve vztahu k psychickým změnám pilota během letu jeden proti jednomu“

Práce mně byla předložena v pevné vazbě v rozsahu celkem 112 stran, přičemž 4 strany obsahují citace odborné a použité literatury, 1 stranu vysvětlujících v textu použitých zkratk, 1 stranu seznamu dokumentujících obrázků, 3 strany seznamu grafů, 1 stranu seznamu schémat, 3 strany seznamu přehledných tabulek a seznamů vzorců 3 strany seznam příloh. Grafy, tabulky i přílohy jsou prezentovány na vynikající úrovni technické i odborné.

Rigorózní práce je členěna na úvod, část teoretickou I, II a III, přičemž I. část popisuje technické parametry letounů, II. část se věnuje problematice fyziologické zátěže při letu a III. část pak psychologickým otázkám letců, speciálně psychickým procesům a stavům v běžné situaci a při zátěži vojenského pilota.

Cíle práce.

Cílem předložené práce je zjistit, jaký vliv má fyzická kondice na vzdušný manévrovací boj a na psychiku jedince, resp. do jaké míry ovlivňují vzdušný manévrovací boj.

Autor práce definoval 2 základní otázky, na které hledá odpověď.:

1. Jakým způsobem ovlivňuje fyzická kondice, resp. fyzická připravenost letců vzdušný manévrovací boj
2. Zda je možné v budoucnu alespoň částečně předcházet nebo lépe zvládat některé psychické jevy během letu.

V následující části jsou pak definovány základní hypotézy výzkumu a to:

- H1 - Zda počet odsloužených let u AČR nebude mít na zjištěné výsledky, tak výrazný vliv jako věk či počet nalétaných hodin
- H2: -Zda skupiny s vyšší frekvencí a větším objemem fyzické aktivity v průběhu týdne, budou v dotazníkovém šetření vykazovat lepší psychickou stabilitu.

Metodika:

K získání potřebných dat použil autor jednak baterii standardizovaných psychodiagnostických testů typu sebeuposuzovacích škál, jednak nestandardizovaný dotazník

(viz příloha), který sloužil pro systémové zpracování údajů a pro získání anamnestických dat o probantech .

Výzkumný soubor byl sestaven podle záměrného výběru .Sledovaný soubor byl tvořen výhradně piloty 211.taktické letky. Do souboru byla zařazeno 14 osob (muži), které splňovali daná kritéria ve věku od 33 – 42 let.V práci jsou popsány škály použitých dotazníků, organizace výzkumu, zpracování dat a použité statistické metody.V neposlední řadě je uvedena i charakteristika vzdušného manévrovacího boje a jeho vymezení na 21.Základně taktického letectva v Čáslavi a výroční a profesní přezkoušení z tělesné výkonnosti VZP.

Výběr použitých psychodiagnostických metod hodnotím jako odpovídající vytčeným cílům práce s maximální výtěžností pro dané téma i zodpovězení otázek.

Aktuálnost tématu.

Hodnocená rigorózní práce řeší nanejvýš aktuální a zajímavé téma psychické zátěže u pilotů stíhacích letounů.Téma práce představuje závažný, nejen medicínský a psychologický problém, ale i problém s celospolečenským dopadem.Práce se zabývá především vztahem mezi psychikou a případnými změnami tělesnými, které mohou masivně ovlivňovat výkon letců při vykonávání svého povolání. Téma je tudíž v souladu s vysoce aktuální a do popředí vystupující problematikou psychosomatickou a odpovídá modernímu pohledu na zdraví a nemoc z hlediska bio-psycho-sociálního.

Práci považuji za originální a zvolené téma rigorózní práce v současné době za nanejvýš aktuální, mající široký mezioborový význam a praktický dopad.

Nové poznatky dosažené v rigorózní práci.

Autor si ve své práci vytyčil konkrétní cíle, které komplexně řešil a dle mého soudu úspěšně vyřešil.Jedná se o rozsáhlou studii, která se zaměřuje především na propojenost fyzické a psychické zátěže u maximálně exponovaného povolání pilotů tryskových letadel.V teoretickém úvodu se autor zabývá fyziologií a patofyziologií tělesné zátěže a stresu. Práce je napsaná kultivovaným jazykem s důrazem na pokrytí celé šíře dané problematiky, přičemž zvolené termíny jsou na jedné straně odborně zcela korektní, na druhé straně dostatečně srozumitelné i pro čtenáře z jiných oborů než je fyziologie či neurovědy.Teoretické kapitoly představují velmi vhodný úvod k pochopení cílů studie. Závěry a odpovědi na otázky jsou psány jasně a srozumitelně,bez jakéhokoliv nadhodnocování.

Autor dochází k následujícím závěrům a odpovědím na otázky:

- 1.Fyzická kondice, resp.připravenost, je velmi důležitou součástí komplexní přípravy pilotů na vzdušný manévrovaný boj.
- 2.Výsledky studie potvrzují potřebu vyšší frekvence a většího objemu fyzické aktivity v průběhu týdne a tím i v průběhu celého roku.Tím je možné v budoucnu, alespoň částečně předcházet nebo lépe zvládat některé psychické jevy, především letecký stres během letu.

Autor tak v předložené práci jednoznačně potvrzuje, že dobrá fyzická připravenost letců souvisí s jejich leteckým výkonem.Tělesná příprava letců zlepšuje podle autora celkovou připravenost pohybového aparátu a odstraňuje pohybovou dysbalanci vzniklou jednostranným zatěžováním organismu během letu.Výsledky práce prokazují, že pravidelně a především častěji sportující jedinci lépe zvládají obtížné a stresové situace a jsou psychicky stabilnější

Závěr.

K předložené práci nemám zásadní připomínky. Výsledky svého bádání autor prezentuje poutavě, srozumitelně a objektivně a vyvozuje z nich konkrétní závěry a doporučení pro uplatnění v praxi..

Předložená rigorózní práce svědčí pro dobrou způsobilost autora ke kreativní vědecké práci i smysl pro systematickou a samostatnou tvůrčí činnost a komplexní pohled na zkoumaný problém.

Z uvedených důvodů hodnotím práci Mgr.Jiřího Pospíšila jako zcela vyhovující k obhájení titulu PhDr a doporučuji přijetí rigorózní práce Mgr.Jiřího Pospíšila k obhajobě. Práce splňuje všechny podmínky k získání titulu PhDr.

Doc.PhDr.Marcela Bendová,Ph.D.

Pozn.Práce byla konzultována s prof..MUDr.Novákovou, přednostkou Fyziologického ústavu Lékařské fakulty MU v Brně.